Research in Sport Management and Motor Behavior, Volume 11 - Issue 22 / 2021

KHARAZMI UNIVERSITY

Research in Sport Management and Motor Behavior

Print ISSN: 2252-0716 - Online ISSN: 2716-9855

Explaining and Classifying the Effects of Corona Outbreaks on Sports Industry

Reza Heydari [1], Ehsan Asadollahi [2]*

1. Reza Heydari, (Ph. D Student) Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran.
2. * Ehsan Asadollahi, (Ph. D) Sanabad Golbahar University, Golbahar, Iran. ehs.asadollahi.spr@iauctb.ac.ir

ARTICLE INFO

Article type

Research Article

Article history

Received Octobr 2020

Revised April 2021

Accepted April 2021

KEYWORDS:

Outbreak Effects, Corona Virus, Sports Industry, Trade and Sports Economics.

CITE:

Heydari, Asadollahi. **Explaining and Classifying the Effects of Corona Outbreaks on Sports Industry,** Research in Sport Management & Motor Behavior, 2021: 11(22): 201-225

ABSTRACT

The spread of coronavirus in the world has had various effects on industries, especially the sports industry. The purpose of this study was to explain and classify the effects of coronavirus outbreak on the dimensions of the sports industry. The present study was applied in nature, mixed in terms of data retrieval and descriptive-exploratory in terms of data analysis method that data collection was done in the field. The statistical population in the qualitative section included sports experts, 18 people were purposefully selected, and the statistical population in the quantitative section included all activists in the field of sports and sports industry, of which 600 samples were selected by simple random sampling. Data collection in the qualitative part was done by the systematic method of data theory and in the quantitative part, using a researcher-made questionnaire obtained from the qualitative part of the present study with 55 items in 5-point Likert scale. Research data were analyzed using descriptive and inferential statistical methods with the help of SPSS24 and Amos statistical software. The results showed that the outbreak of coronavirus had a role in the production and distribution sectors, private and public sectors, sports education and research, trade, events and competitions, technology, services and economics of the sports industry. This finding can help the country's sports managers and officials to improve the situation of the sports industry in the post-Corona era.

Published by *Kharazmi University, Tehran, Iran*. Copyright(c) The author(s) This is an open access article under the CC BY-NC license (https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

10.52547/JRSM.11.22.201

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]

[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی

دانشگاه خوارزمی

تبیین و طبقه‌بندی آثار شیوع ویروس کرونا بر ابعاد صنعت ورزش

رضا حیدری[۱]، احسان اسداللهی[۲] *

۱ .دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.

۲ .استادیار دانشگاه سناباد گلبهار، گلبهار، ایران.

اطلاعات مقاله:

نوع مقاله: **مقاله پژوهشی**

***نویسنده مسئول:**

ehs.asadollahi.spr@iauctb.ac.ir

دریافت مقاله آبان ۱۳۹۹

ویرایش مقاله فروردین ۱۴۰۰

پذیرش مقاله فروردین ۱۴۰۰

واژه های کلیدی:

کویید ۱۹، صنعت ورزش، تجارت و اقتصاد ورزش

ارجاع:

حیدری، اسداللهی. **تبیین و طبقه‌بندی آثار شیوع ویروس کرونا بر ابعاد صنعت ورزش.** پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، ۱۴۰۰: ۱۱(۲۲): ۲۰۱-۲۲۵

چکیده

شیوع ویروس کرونا در جهان، اثرات گوناگونی بر صنایع خصوصا صنعت ورزش داشته است. هدف از پژوهش حاضر تبیین و طبقه بندی آثار شیوع ویروس کرونا بر ابعاد صنعت ورزش بود. پژوهش حاضر از حیث ماهیت از نوع کاربردی، از لحاظ نوع جستجوی داده ها از نوع آمیخته و از لحاظ روش تحلیل داده ها توصیفی ـ اکتشافی بود که جمع آوری داده ها به صورت میدانی انجام شد. جامعه آماری در بخش کیفی شامل خبرگان ورزشی بود که تعداد ۱۸ نفر به صورت هدفمند انتخاب و همچنین جامعه آماری در بخش کمی شامل کلیه فعالان حوزه ورزش و صنعت ورزش بودند که تعداد ۶۰۰ نفر نمونه به روش تصادفی ساده انتخاب شدند. جمع آوری داده ها در بخش کیفی با روش سیستماتیک نظریه داده بنیاد و در بخش کمی با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته حاصل از بخش کیفی پژوهش حاضر با ۵۵ گویه در مقیاس ۵ گزینه ای لیکرت صورت پذیرفت. تحلیل داده های پژوهش با روش های آماری توصیفی و آمار استنباطی و با کمک نرم افزار های آماری SPSS24 وAmos انجام گرفت. نتایج نشان داد که شیوع ویروس کرونا بر بخش ها تولید و توزیع، بخش خصوصی و دولتی، آموزش و پژوهش ورزش، تجارت، برگزاری رویدادها و رقابت ها، فناوری، بخش خدمات و اقتصادی صنعت ورزش نقش داشته است. این یافته می تواند برای بهبود وضعیت صنعت ورزش در دوران پساکرونا به مدیران و مسئولان ورزش کشور کمک نماید.

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]

[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

مقدمه

در حال حاضر، دنیا با بحرانی بسیاری جدی‌تر از بحران‌های گذشته به نام کرونا روبه‌رو شده است و این همه‌گیری همچنان در حال گسترش است (۱). اپیدمی کرونا ویروس اثراتی فراتر از ایمنی انسان و بهداشت عمومی در جهان بر جای نهاده است که یکی از اثرات مهم این بیماری، بدون تردید بر اقتصاد جهانی احساس می‌شود و به نظر می‌رسد که اقتصاد جهانی متاثر از این ویروس در حال متزلزل شدن است (۲) و اقتصاد جهانی دچار رکود بزرگی شده که روز به روز، به گستره آن افزوده می‌شود. این رکود بزرگ که به تعبیر برخی، بزرگترین رکود در ۹۰ سال گذشته است، بسیاری از ابعاد اقتصاد از جمله بازارهای کالا و خدمات، بازارهای مالی و پولی و بازار کار را تحت تاثیر قرار داده است. بسیاری از کسب و کارها دچار تعطیلی شده، بیکاری گسترده‌ای همه جا را فرا گرفته است و به بسیاری از مشاغل و صنایع بزرگ همانند صنعت ورزش آسیب‌های جدی وارد کرده است (۳). همانگونه که کرونا ویروس[1] صنایع و اقتصاد جهان را به شدت تحت تاثیر خود قرار داده است (سقوط ارزش بازار سهام، توقف سرمایه گذاری ها، رکود بازار خرید و فروش مستغلات، بازار کالاها و خدمات و ...)، صنعت ورزش را نیز بی نصیب نگذاشته است (٤).

تعطیلی مقطعی لیگ‌ها و مسابقات مختلف در کشورهای درگیر با این بیماری، برگزاری مسابقات بدون حضور تماشاگران، زمزمه‌های لغو برخی مسابقات ملی و بین‌المللی پیش‌رو و تعطیلی مراکز تندرستی و باشگاه‌های ورزشی و در پی آن کسادی بازار خرده فروشی و عمده فروشی کالاهای ورزشی خود گواه بر تاثیرات اقتصادی این بیماری بر صنعت ورزش بوده است (۵). در این راستا تخمین‌های متفاوتی از ضررهای اقتصادی در سطح کشورهای مختلف که به اقتصاد ورزش متحمل شده است، منتشر گردید. باید گفت آثار و پیامدهای شیوع و همه‌گیری کرونا در بعد اقتصادی منفی بوده است و این برای تمامی کشورهای دنیا اجتناب‌ناپذیر است (٦). همانطور که مشخص است، اثرات کرونا ویروس تنها بر روی بخش‌های اقتصادی ورزش نبوده است و ابعاد مختلف صنعت ورزش را تحت تأثیر خود قرار داده است (۷). کرویف (۲۰۲۰) بیان می‌کند که در هر نقطه‌ای از جهان که ورزش را مورد بررسی قرار دهیم، تأثیر بحران ویروس کرونا متغیر است. در ورزش‌های حرفه‌ای، هنگامی که استادیوم‌های بزرگ، حقوق تلویزیون، اسپانسرها و حجم قابل توجهی از درآمد، مد نظر قرار می‌گیرد، اثرات ویروس کرونا مشهودتر می‌گردد (۸). در شرایطی که همگان خود را آماده می‌کردند تا پس از برگزاری و پایان مسابقات مختلف ورزشی در ماه‌های فعلی و پیش رو، در تابستان ۲۰۲۰ شاهد رقابت‌های فوتبال جام ملت‌های اروپا و پس از آن رقابت‌های المپیک باشند، همه‌گیری ویروس کرونا تمامی برنامه‌های از پیش تعیین شده جهان را بر هم زد و حالا حتی هیچ چشم‌انداز دقیقی برای عادی شدن شرایط وجود ندارد. هنوز مشخص نیست چه تأثیرات طولانی مدت بر سایر عوامل از جمله درگیری هواداران، مشارکت ورزشی،

[1] . COVID-19

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

اشتغال در صنعت ورزشی و رفاه کارمندان و ورزشکاران خواهد داشت (۹). تعویق یکساله المپیک توکیو و یورو ۲۰۲۰ تنها بخشی از تاثیر این ویروس کوچک بر دنیای ورزش است، تعویقی که باعث شده برگزارکنندگان این بازی ها با ضررهای مالی هنگفتی مواجه شوند (۱۰). تعلیق لیگ‌های فوتبال جهان در ماه‌های ابتدایی شیوع ویروس کرونا و بعد از برگزاری مسابقات بدون حضور تماشاگران، باعث شده منابع درآمدی باشگاه‌های فوتبال از جمله حق پخش تلویزیونی و بلیت فروشی که به برگزاری لیگ وابسته بود با کاهش چشمگیری مواجه شود و حتی سهام باشگاه‌ها هم با سقوط مواجه و آینده مالی آن‌ها را هم به خطر بیاندازد (۱۱). یافته‌های ساتو (۲۰۲۰) نشان داد که با متوقف شدن مسابقات ورزشی به دلیل شیوع ویروس کرونا، جامعه ورزش با بحرانی جبران ناپذیر مواجه شده است و با توجه به رتبه‌بندی‌ها و سهمیه‌های ارائه شده، از سرگیری کار با شرایطی ناعادلانه صورت می‌گیرد، از این رو سیاست‌هایی را به عنوان جایگزین برای سهمیه‌های کسب شده در مسابقات ورزشی مطرح کرده است و بیان می‌کند به منظور اجرای منصفانه بازی‌ها پس از پایان یافتن محدودیت‌ها، کسب سهمیه باید مجدد صورت بگیرد و استراتژی‌ها و آیین نامه‌های جدید برای مقابله با این شرایط تدوین گردد (۱۲).

تعطیلی مراکز ورزشی یکی دیگر از تبعات منفی شیوع ویروس کرونا در جهان و ایران بود، مراکزی که برای سلامتی و سرگرمی مفرح مردم ساخته شده، اما به یکباره با گسترش این ویروس تعطیل شدند؛ مکان‌هایی که جمعیت زیادی از علاقه‌مندان با قشرهای مختلف، بخشی یا تمام وقت روزانه خود را در آنجا به ورزش، بدنسازی و رقابت می‌گذراندند. همچنین در مورد اثرات شیوع کرونا ویروس در ورزش می‌توان اذعان کرد که با توجه به تعدد باشگاه ورزشی که بخش اعظم آن را باشگاه‌های خصوصی تشکیل می‌دهد، هم اکنون کسب و کار و امرار معاش مربیان، کمک مربیان، مدیران سالن و کارکنان خدماتی و غیره به دلیل تعطیلی و عدم تحقق شهریه‌های دریافتی به خطر افتاده است و در بخش باشگاه‌های حرفه‌ای، خطر لغو و یا تعدیل قرارداد با اسپانسرها و مترتب آن تعدیل قرارداد بازیکنان نیز وجود دارد. یکی از اثرات غیرمستقیم شیوع کرونا به غیر از اثرات اقتصادی منتج از تعطیلی باشگاه‌های ورزشی و حتی کمپ‌ها، بوستان‌ها و فضاهای ورزشی روباز، کاهش تحرک عموم جامعه است که قطعا در همین مدت، اضافه وزن و چاقی پیامدی مشهود است و در ماه‌های آینده نیز شدت خواهد گرفت و به جهت همین افزایش بی تحرکی و اضافه وزن، رشد بیماری‌های قلبی و عروقی و دیابت و ناهنجاری‌های ساختار قامتی و غیره دور از انتظار نیست (۱۲). راوالی و موسومی (۲۰۲۰) بیان کردند که قرنطینه و در خانه ماندن موجب بی‌تحرکی افراد می شود و اثرات منفی آن ممکن است حتی بیشتر از اثرات منفی کرونا باشد؛ از این رو سازمان‌های ورزشی موظف هستند راهکارهایی را برای توسعه ورزش در خانه ارائه دهند (۱۳). همچنین حمامی و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیق خود بیان کردند که کرونا شکل کلی ورزش را دچار تغییر کرده است و با شکل‌گیری قرنطینه خانگی، خانه محیط اصلی برای انجام فعالیت ورزشی می‌باشد. کرونا جامعه ورزش را با بحران مالی نیز مواجه کرده است و این بحران مالی شامل

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

بیکاری چندین ماهه مربیان، مدیران و کارکنان بخش های فرعی اماکن ورزشی و مسابقات شده است و جبران این ضرر مالی بزرگ از دیگر معظلات پاندمی کرونا است (١٤). در بخش کسب و کارهای مرتبط با تولید و ارائه کالاها و لوازم ورزشی، به دلیل تعطیلی اماکن، فضاها و باشگاه های ورزشی و عدم امکان پرداختن به ورزش، مردم کمتر از گذشته نسبت به خرید لوازم و پوشاک ورزشی احساس نیاز می‌کنند و از سویی دیگر، باشگاه های ورزشی نیز به دلیل تعطیلی، نیاز به خرید تجهیزات ندارند و پیامد این موضوع کاهش تولید و فروش داخلی و همچنین کاهش واردات کالاها و لوازم ورزشی است (١٥).

اما در مقابل آثار منفی کرونا ویروس، آثار مثبتی نیز مشاهده شد که در این بین فرصت‌هایی برای افراد خلاق و مثبت‌اندیش ایجاد شده است و در همین روزهای شیوع کرونا و قرطینه خانگی، فروش برخی از لوازم و تجهیزات ورزشی بسیار بیشتر از گذشته شده است. یکی از مواردی که در برهه زمانی کنونی بیش از گذشته کارایی خود را اثبات کرده، کسب و کارهای مجازی و مبتنی بر فناوری اطلاعات است، که در حوزه ورزش نیز اپلیکیشن‌های مختلف ورزش در منزل، مشاوره ورزشی و فروشگاه‌های ورزشی اینترنتی مورد استقبال قرار گرفته‌اند و فضای توسعه بیشتری داشته اند (١٦). همچنین در این دوران آموزش و توسعه ورزش ادامه یافته و با استفاده از آموزش‌های مجازی و کاربرد نرم افزارها و شبکه‌های اجتماعی، فرآیند یاددهی و یادگیری پا بر جا بوده است (١٧).

از زمان شیوع ویروس کرونا، پژوهشگران حوزه‌های مختلف از جهات گوناگون این پدیده را مورد بررسی قرار داده‌اند. بطور کلی پژوهش‌های انجام شده در خصوص ویروس کرونا را می توان به دو بخش تقسیم کرد: بخش اول پژوهش های اپیدمولوژیک و بخش دوم پژوهش‌هایی است که در راستای برآورد آثار شیوع بر جوامع مختلف صورت می‌گیرد. در پژوهش‌های انجام شده در حوزه صنعت ورزش، می‌توان به پژوهش سلیمانی، بارانی، اینانلو و خجسته (١٣٩٩) اشاره کرد که به مدل‌سازی رفتار خرید مشتریان فروشگاه‌های ورزشی در زمان شیوع ویروس کرونا (پیش‌آیندها و پس‌آینده‌ها) پرداختند و دریافتند که مؤلفه‌های اثرگذار بر رفتار خرید (پیش آیندها) به ترتیب عبارتند از: علاقه به ورزش، عوامل مربوط به آمیختهٔ بازاریابی، عوامل جمعیت شناختی، عوامل روان‌شناختی، شبکه‌های اجتماعی، عوامل‌محیطی، عوامل‌دانشی، ویژگی‌های شخصیتی و عوامل موقعیتی. همچنین پس‌آیندهای مثبت اولویت بیشتری نسبت به پس‌آیندهای منفی دارند (١٨). همچنین ریزوندی، افروزه و جلیلوند (١٣٩٩) پژوهشی با عنوان شناسایی چالش‌های کسب و کارهای ورزشی در بحران کوید-١٩ و ارائهٔ راهکار انجام دادند. نتایج مربوط به چالش‌ها به دو حوزهٔ ساختاری و کسب و کاری طبقه‌بندی شدند که سطح ساختاری دارای دو شاخهٔ فرعی کلان و خرد بود. بخش چالش‌های کسب و کار نیز شامل دو شاخهٔ فرعی زیر ساختی و منابع انسانی بود (١٦). صفانیا و برهمند (١٣٩٩) نیز در پژوهش خود دریافتند که بر این اساس پاندمی کرونا در صنعت ورزش دارای اثرات مثبت و منفی بی شماری است. همچنین آن‌ها بیان کردند بیشتر تحقیقات صورت گرفته بر روی ضررهای مالی ناشی از ویروس کرونا تمرکز کرده‌اند در حالی که ضررهای

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

دیگری از قبیل، ضربه‌های روحی و روانی، اجتماعی و سیاسی چندان مورد توجه قرار نگرفته است. از جمله اثرات مثبت کرونا می‌توان به توسعه ورزش در خانه، با توجه به فراغت پیش آمده برای افراد اشاره کرد (۱۹). بر مبنای نتایج حاصل از تجزیه وتحلیل یافته‌های استخراج شده از مصاحبه‌های انجام گرفته در یک پژوهش کیفی که توسط حیدری، اسداللهی و علیزایی یوسف‌آبادی (۱۳۹۹) انجام شد، دو بعد نهایی تأثیرات شیوع ویروس کرونا شناسایی شدند که شامل آثار مستقیم و آثار غیرمستقیم به صورت مثبت و منفی بر صنعت ورزش بود (۲۰). در پژوهشی دیگر، نتایج پژوهش آقازاده، رنجبری و نجف‌زاده (۱۳۹۹) نتایج نشان داد که برای همگام‌سازی صنعت ورزش ایران با شیوع ویروس کووید ـ۱۹ توجه به عوامل فنی، مدیریتی، حمایتی و فروش مهم است. همچنین عوامل فنی مهمترین عامل همگام‌سازی صنعت ورزش ایران با شیوع ویروس کووید ـ۱۹ هستند (۲۱). در پژوهش‌های صورت گرفته در خارج از کشور، در پژوهشی نیکولا، السافی، سهرابی، کروان، الجبیر، اوسیفیدیس و آگها (۲۰۲۰) بیان کردند که در صنعت ورزش بحران عظیمی رخ داده است و این صنعت با مشکلات فراوانی دست و پنجه نرم می‌کند (۲۲). همچنین پارنل، ویداپ، بوند و ویلسون (۲۰۲۰) در تحقیق خود با عنوان "کرونا و ورزش" به بررسی تأثیرات کرونا در ورزش و مسابقات ورزشی پرداختند و بیان کردند که مدیران در حال حاضر آمادگی لازم برای مواجهه با چنین بحرانی را ندارند. نتایج این تحقیق نشان داد که کرونا باعث شده است عملکرد کلی سازمان های ورزشی با تغییرات بنیادین مواجه گردد. همچنین ارزیابی خطر را به عنوان یکی از مهمترین عوامل مطرح شده است و بیان کردند که با ارزیابی خطر و مدیریت صحیح می توان برای مواجهه با بحران هایی مشابه، عملکرد بهتری داشت (۱۷). در پژوهشی دیگر ایوانز و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهش خود با عنوان "رودررویی صنعت ورزش با کرونا با تأکید بر حوزه روان شناسی در ورزش" بیان کردند که تردیدی وجود ندارد زندگی روزمره و ورزشی افراد، به ویژه ورزشکاران و فعالان حوزه ورزش، دچار ت غییر و توقفی ناگزیر شده است. برای کسانی که مربی هستند، نحوه ارتباط با مشارکت کنندگان دچار تغییرات ساختاری شده است. به عنوان مثال، مربیان به صورت رو در رو با افراد در ارتباط نیستند، مشارکت کنندگان نمی توانند سؤالات خود را به راحتی از مربیان بپرسند، نحوه نظارت بر عملکرد ورزشی افراد، آسیب دیدگی و سایر بازخورد در مورد تمرین به دلیل فاصله بین ورزشکار و مربی و ساختار تربیتی و آموزشی با محدودیت مواجه شده است (۲۳).

با عنایت به مطالب ارائه شده در می‌یابیم کرونا در حقیقت پدیده واقعی جهانی است؛ اما باید در نظر داشت که تهدیدات و فرصت‌های جهانی را باید با هم در نظر گرفت. آنچه مسلم است، زیستن در جهان و فضای پس از کرونا، بازاندیشی در نظام زیستی و فکری را ایجاب می‌کند (۲٤). از این منظر باید این را فرصتی برای ایجاد تحولات بزرگ در زندگی آینده به شمار آورد. همچنین با توجه به اینکه می‌توان گفت ورزش و اقتصاد ناشی از صنعت ورزش، درست در زمانی که بیش از گذشته رشد داشته است و درصد قابل توجهی از تولید ناخالص داخلی کشورها را پوشش می‌دهد (۲۵) را نباید به حال خود رها کرد تا آثار این ویروس بر آن منفی باشد و از

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

رشد آن بکاهد و یا آن را متوقف نماید و با توجه به ادبیات تحقیق باید اذعان کرد که علاوه بر آثار اقتصادی، شیوع ویروس کرونا توانسته بر توسعه تندرستی، سلامت و نشاط جامعه نیز اثرات خود را بگذارد که جای مطالعه عمیق‌تر دارد و در شرایط کنونی، مدیران و سیاست‌گذاران ورزش باید حداکثر تلاش خود برای حفاظت از این عناصر در صنعت ورزش را در مقابل اثرات مخرب شیوع ویروس کرونا را به کار گیرند و این تهدید را به یک فرصت تبدیل نمایند. بنابراین طراحی یک مدل جامع از آثار شیوع ویروس کرونا بر صنعت ورزش ضرورت می‌یابد تا به مدیران و مسئولین ورزش در جهت حفظ و توسعه بستر فعلی صنعت ورزش کمک نماید تا با تمرکز بر بخش‌های مختلف این صنعت، بتوانند با برنامه‌ریزی و تدابیر لازم از آثار منفی اپیدمی ویروس کرونا بر ورزش بکاهند و همچنین در بعضی از بخش‌ها با استفاده از فرصت‌های بدست آمده زمینه‌های توسعه را فراهم نمایند، لذا در پژوهش حاضر محققان بدنبال تبیین و طبقه‌بندی آثار شیوع ویروس کرونا بر ابعاد صنعت ورزش می‌باشند تا بتوانند از این طریق و با ارائه پیشنهادات اجرایی به مدیران و فعالان صنعت ورزش در دوران پسا کرونا کمک نمایند.

روش شناسی

پژوهش حاضر از حیث ماهیت و هدف از نوع تحقیقات کاربردی، از لحاظ نوع جستجوی داده‌ها از نوع آمیخته (کیفی و کمی)، از نظر زمان جمع آوری داده‌ها، در دسته تحقیقات حال نگر و به لحاظ روش تحلیل داده‌ها از نوع توصیفی ـ اکتشافی بود که جمع آوری داده‌ها به صورت میدانی انجام شد. جامعه آماری در بخش کیفی شامل اساتید و خبرگان دانشگاهی، تولیدکنندگان محصولات ورزشی، روسا، سرپرستان و دبیران فدراسیون‌های ورزشی، مدیران باشگاه‌های ورزشی لیگ برتری، مدیران، معاونان و مسئولین وزارت و ادارات ورزش و جوانان و مدیران مجموعه‌های ورزشی بودند که از این افراد، تعداد ۱۸ نفر به صورت هدفمند به عنوان نمونه در نظر گرفته شدند؛ که همین تعداد مصاحبه، به اشباع اطلاعاتی نیز منجر شد. همچنین جامعه آماری در بخش کمی تحقیق شامل کلیه مدیران ورزشی، معلمان و اساتید ورزشی، مربیان ورزشی، تولید کنندگان ورزشی، ارائه دهندگان خدمات ورزشی، داوران ورزشی، ورزشکاران، فروشندگان لوازم ورزشی و فعالان رسانه های ورزشی به تعداد نامحدود بودند که به جهت دست یابی به حداکثر نظرات جامعه آماری، تعداد ۶۰۰ نفر به عنوان نمونه در نظر گرفته شد که به روش تصادفی ساده انتخاب شدند و به پرسشنامه آنلاین پاسخ دادند. نحوه جمع آوری داده‌ها از طریق پرسشنامه آنلاین بدین صورت بود که لینک پرسشنامه بعد از طراحی و ساخت، برای گروه‌های هدف در شبکه‌های مجازی و اجتماعی منتسب به هر حوزه در کشور ارسال گردید و برای این بخش از ظرفیت ارتباطی برخی اساتید، فعالان ورزشی و رسانه‌ای، مدیران ورزشی و ورزشکاران ملی استفاده شد که لینک پرسشنامه را در گروه‌ها قرار دهند تا دسترسی به نمونه هدف امکان پذیر باشد، همچنین لازم به ذکر است که در ابتدای پرسشنامه بعد از نامه همراه و توضیحات، با یک سوال در مورد حرفه و شغل پاسخگویان و ارتباط آن‌ها با صنعت ورزش، از پاسخ نمونه مد نظر در پژوهش حاضر، اطمینان حاصل گردید که در نهایت ۶۹۸

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

پرسشنامه برگشت داده شد که بعد از حذف پرسشنامه‌هایی که توسط افراد بی ارتباط با ویژگی‌های نمونه تحقیق تکمیل شده بودند، تعداد ۶۰۰ پرسشنامه سالم باقی ماند که همان به عنوان نمونه نهایی در نظر گرفته شد و در تحلیل داده‌ها مورد استفاده قرار گرفت.

جهت جمع‌آوری داده‌ها در بخش کیفی از روش سیستماتیک نظریه داده بنیاد استفاده شد؛ در این مرحله توصیف جنبه‌هایی از پدیـده‌ی تاثیر بیماری کووید ۱۹ بر ابعاد مختلف صنعت ورزش بررسی شد و داده‌ها از طریق مصاحبه‌های عمیق و نیمه‌ساختار یافته بدست آمد که با بررسی محتوای مصاحبه‌ها پس از تحلیل و کد گذاری اولیه، کلیه جزئیات صنعت ورزش که تحت تاثیر بیماری کووید ۱۹ قرار گرفته اند، مشخص شد، این جزئیات شامل ۵۵ کد دسته بندی شدند؛ در این بخش توسط مصاحبه‌های عمیق، از افراد مشارکت‌کننده خواسته شد که نظراتشان را در مورد اثرات شیوع ویروس کرونا بر ابعاد صنعت ورزش اعلام کنند. لازم به ذکر است که مشارکت افراد در این پژوهش کاملا اختیاری بود و افراد با رضایت کامل در این پژوهش مشارکت داشتند. تعداد مصاحبه‌ها تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. همچنین به دلیل رعایت نکات ایمنی و بهداشتی بیشتر مصاحبه‌ها (۱۴ مصاحبه) به صورت تلفنی و آنلاین و با استفاده از صفحات اجتماعی انجام شد و تعداد ٤ مصاحبه از مصاحبه‌ها با رعایت پروتکل‌های بهداشتی به صورت حضوری با افراد انجام شد. محققین در ابتدا به صورت حضوری با افراد مشارکت‌کننده در پژوهش مصاحبه می‌کردند؛ ولی پس از شدت گرفتن شیوع ویروس کرونا مصاحبه‌ها از طریق شبکه‌های مجازی و استفاده از اپلیکشن‌های مختلف با افراد ارتباط برقرار کرده و فرایند مصاحبه را انجام دادند. زمان انجام مصاحبه‌ها بین ۳۵ تا ۷۰ دقیقه متغیر بود که تمامی داده های حاصل از مصاحبه ها به صورت فایل صوتی و فیش‌برداری جمع آوری و ثبت گردید. علاوه بر این، محققین با مطالعه کتب موجود، مقالات چاپ شده علمی، بررسی سایت‌های مختلف ورزشی و مشاهده مصاحبه‌های افراد صاحب‌نظر در حوزه صنعت ورزش، به عنوان منبع تکمیلی و مکمل ابزار مصاحبه، برای گردآوری داده‌ها استفاده کردند (۲۶). همزمان با جمع‌آوری داده‌ها و انجام مصاحبه‌ها، کار تحلیل داده‌ها نیز انجام گرفت، چرا که لازمه رسیدن به بینش صحیح که توضیح‌دهنده پدیده‌ها باشد، جمع‌آوری داده‌ها، کدگذاری و تحلیل و مطالعه ادبیات موجود به صورت همزمان است (۲۷). کدگذاری‌های باز، محوری و انتخابی برای احصاء مقوله‌های سطح اول و دوم (محورها) و ارتباط آن‌ها استفاده گردید. دسته‌بندی‌ها بر اساس پالایش کدها، حذف کدهای تکراری، مقایسه و بررسی کدهای جنینی با کدهایی که پیشتر به دست آمده بود، انجام گرفت. در پایان نیز برای روایی‌سنجی یافته‌ها، نتایج در قالب جدول و گزارش در اختیار چند تن از مصاحبه‌شوندگان قرار گرفت تا توسط ایشان نیز مورد بررسی و اصلاح قرار گیرد؛ چرا که در رویکرد کیفی، نتایج به دست آمده می‌بایست توسط خود کنش‌گران نیز قابل فهم بوده و به زبان خود آنان بیان شده باشد و اگر کنش‌گران نتوانند معنای یافته‌ها را درک کنند، پژوهش کیفی امری بیهوده خواهد بود. همچنین یافته‌ها در مقام مقایسه با یافته‌های سایر پژوهشگران و نظریه‌های موجود قرار گرفت تا صحت و درستی و معناداری آن تأیید شود. برای افزایش

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

پایایی و روایی این پژوهش اقداماتی به این شرح صورت گرفت: پایایی در پژوهش کیفی اشاره به امکان انجام پژوهش توسط محقق مستقل دیگر و رسیدن به نتایج مشابه از همان داده دارد. بدین منظور بر اساس توصیه‌های ارائه شده توسط محققین کیفی، اولاً همه فرایندهای این پژوهش از تهیه پروتکل مصاحبه تا کدگذاری به تفصیل، مستند سازی شده است که سایر محققین فرآیند رسیدن از داده ها به نتایج را مانند یک حسابرس دنبال نمایند. همچنین، با استفاده از چندین نفر در کدبندی و چک کردن داده ها با مشارکت کنندگان پایایی پژوهش افزایش داده شد. اعتبار درونی پژوهش نیز اشاره به این دارد که تا چه حد نتایج و تفسیرها درست و بر اساس واقعیت است تا حدسیات ذهنی محقق. برای افزایش اعتبار درونی پژوهش استفاده از چندین محقق، چک نمودن با همکاران، برگشت به مشارکت‌کنندگان استفاده شده است. برای افزایش اعتبار بیرونی، مهم‌ترین استراتژی رسیدن به اشباع نظری در مصاحبه‌ها می‌باشد (۲۶). در این پژوهش با انجام ۱۸ مصاحبه عمیق، این مهم احراز گردید. نتایج بخش کیفی، گویه‌های پرسشنامه در بخش کمی تحقیق حاضر را تشکیل دادند. همچنین جمع آوری داده ها در بخش کمی، با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته حاصل از بخش کیفی پژوهش حاضر با ۵۵ گویه (با ۸ مولفه شامل: بخش تولید و توزیع ۷ گویه، بخش رسانه و ارتباطات ۸ گویه، بخش خصوصی و دولتی ٦ گویه، بخش آموزش و پژوهش ۹ گویه، بخش تجارت ۷ گویه، بخش رویدادها و رقابت های ورزشی ۵ گویه، بخش فناوری ۵ گویه و بخش خدمات ۸ گویه) در مقیاس ۵ گزینه ای لیکرت (از کاملا مخالفم نمره ۱ تا کاملا موافقم نمره ۵) صورت پذیرفت. پس از تائید روایی محتوایی پرسشنامه توسط خبرگان، پژوهشگران به گردآوری داده‌های کمی پرداختند. برای بررسی پایایی همسانی درونی و ثبات آن نیز از شاخص آلفای کرونباخ در یک مطالعه مقدماتی (شامل ۳۰ نفر) استفاده شد (۲۳) که مقدار آلفا برای کل پرسشنامه مقدار ۰/۹۷۲ بدست آمد که این ضریب پس از جمع آوری کامل پرسشنامه‌ها، مجدداً تایید شد. کفایت نمونه نیز با توجه به شاخص (KMO =۰/۹) مطلوب ارزیابی شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش ابتدا با استفاده از روش های آماری توصیفی (میانگین، انحراف معیار، درصد ها و...) داده های دموگرافیک و پرسشنامه‌ای مورد بررسی قرار گرفت، سپس در بخش آمار استنباطی با استفاده از آزمون تحلیل عاملی اکتشافی و روش چرخش واریمکس، ساختار عوامل کلی صنعت ورزش مشخص شد که با توجه به نتایج تحلیل عاملی اکتشافی، صنعت ورزش متاثر از بیماری کوید ۱۹ شامل ۸ عامل است. سپس با استفاده از آزمون تی تک نمونه‌ای میزان اثرگذاری شیوع بیماری کوید ۱۹ بر هر یک از عوامل استخراج شده مشخص شد و در نهایت مدل‌سازی تحلیل مسیری به روش مدلسازی معادلات ساختاری و با توجه به نتایج مدل اکتشافی صورت گرفت. قابل ذکر است که تمامی تجزیه و تحلیل‌های آماری با استفاده از نرم افزار های آماری spss24 و Amos انجام گرفت.

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

یافته‌ها

جدول شماره ۱، یافته‌های حاصل از اطلاعات جمعیت‌شناختی را نشان می‌دهد.

جدول ۱: یافته های حاصل از اطلاعات جمعیت‌شناختی

متغیر	طبقه	فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	۳۱۵	۵۲/۵
	زن	۲۸۵	۴۷/۵
سن	زیر ۲۰ سال	۴۷	۷/۸
	۲۰ـ ۲۵ سال	۶۹	۱۱/۵
	۲۶ـ ۳۰ سال	۶۰	۱۰
	۳۱ ـ ۳۵ سال	۹۲	۱۵/۳
	۳۶ـ ۴۰ سال	۲۴۵	۴۰/۸
	۴۱ ـ ۴۵ سال	۲۹	۴/۸
	۴۶ ـ۵۰ سال	۴۶	۷/۷
	بالای ۵۰ سال	۱۲	۲
حوزه فعالیت	مدیر ورزشی	۶۱	۱۰/۲
	استاد/معلم	۱۹۷	۳۲/۸
	مربی	۱۴۵	۲۴/۲
	داور ورزشی	۲۰	۳/۳
	ورزشکار	۹۳	۱۵/۵
	فروشنده ورزشی	۲	۰/۳
	فعال رسانه ورزشی	۳۲	۵/۳
	سایر	۵۰	۸/۳
تحصیلات	دیپلم	۴۶	۷/۷
	فوق دیپلم	۶۹	۱۱/۵
	کارشناسی	۱۵۹	۲۶/۵
	کارشناسی ارشد	۲۴۲	۴۰/۳
	دکتری	۸۴	۱۴

توصیف اطلاعات جمعیت شناختی نمونه تحت بررسی نشان داد که پاسخگویان اغلب در رده سنی ۳۶ تا ۴۰ سال با ۴۰/۸ درصد (۲۴۵ نفر) و در حوزه فعالیت استاد یا معلم با ۳۲/۸ درصد (۱۹۷ نفر) بودند، همچنین اکثر پاسخگویان در سطح تحصیلات کارشناسی ارشد با ۴۰/۳ درصد (۲۴۲ نفر) و بیشترین فراوانی جنسیت نیز مربوط به مردان با ۵۲/۵ درصد (۳۱۵ نفر) بوده است.

در ادامه یافته‌های پژوهش در بخش کیفی، با استفاده از تحلیل همزمان فرآیند کدگذاری و پس از مصاحبه‌ها، آثار شیوع ویروس کرونا بر ابعاد صنعت ورزش از طریق کدگذاری باز و محوری شناسایی شدند. در مرحله

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

پس از فرآیند کدگذاری باز، فرآیند کدگذاری محوری صورت گرفت. طی فرآیند کدگذاری محوری، محققین، از ابزارهای تحلیلی پرسش و مقایسه دائمی و نظری بین ابعاد، ابعاد فرعی و مشخصه‌های آن که در کدگذاری باز ظاهر شده‌اند، استفاده کرد تا روابط بین ابعاد و ابعاد فرعی را توسعه دهد. در نتیجه شاخص‌های نهایی در ۸ عامل محوری (بعد) طبقه‌بندی شدند که در جدول شماره ۲ قابل مشاهده است:

جدول ۲: استخراج کدهای محوری ثانویه (ابعاد/مؤلفه‌ها) و شاخص‌ها

ابعاد	شاخص‌ها	منبع
بخش تولید و توزیع	اثر بر فعالیت تولید کنندگان پوشاک ورزشی	مصاحبه
	اثر بر فعالیت تولید کنندگان تجهیزات ورزشی	مصاحبه
	اثر بر تولید زیر ساخت و اماکن ورزشی	مصاحبه
	اثر بر فعالیت عاملین فروش (خرده فروشان) محصولات ورزشی	مصاحبه
	اثر بر فعالیت تولیدکنندگان مکمل و دارو های ورزشی	بانک ورزش (۱۳۹۹)
	اثر بر فعالیت عرضه کنندگان مواد اولیه	مصاحبه
	اثر بر فعالیت سایت های فروش و فروش تلفنی	شفقنا ورزشی (۱۳۹۹)
بخش رسانه و ارتباطات	اثر بر تبلیغات ورزش و از طریق ورزش	مصاحبه
	اثر بر فعالیت گزارش دهی، اخبار و اطلاع رسانی ها	مصاحبه
	اثر بر فعالیت ارتباط باشگاه ها و هواداران	مصاحبه
	اثر بر فعالیت شبکه های مجازی و اجتماعی مرتبط با ورزش	مصاحبه
	اثر بر فعالیت روابط عمومی و بین الملل سازمان ها و باشگاه های ورزشی	مصاحبه
	اثر بر فعالیت تولید محتوای رسانه ای (صوتی و تصویری)	وویی و همکاران (۲۰۲۰)
	اثر بر فعالیت پخش تلویزیونی و برنامه های ورزشی	مصاحبه
بخش خصوصی و دولتی	اثر بر زمان ساخت باشگاه ها و بنگاه های ورزشی	مصاحبه
	اثر بر فعالیت و مشارکت حامیان مالی	انجمن ورزش استرالیا (۲۰۲۰)
	اثر بر فعالیت و مشارکت سرمایه گذاران و سهامداران	مصاحبه
	اثر بر ساخت یا نگهداری استادیوم ها و اماکن ورزشی	انجمن ورزش استرالیا (۲۰۲۰)
	اثر بر فعالیت های درآمدزای هیات های ورزشی و فدراسیون ها	مصاحبه
بخش آموزش و پژوهش	اثر بر آموزش شغلی و حرفه ای در ورزش	انجمن ورزش استرالیا (۲۰۲۰)
	اثر بر فعالیت ورزش دانشگاهی	انجمن ورزش استرالیا (۲۰۲۰)
	اثر بر ورزش مدارس	انجمن ورزش استرالیا (۲۰۲۰)
	اثر بر فعالیت همایش ها و سمینارهای علمی	مصاحبه
	اثر بر طرح ها و پروژه های تحقیقاتی و توسعه ای در ورزش	مصاحبه
	اثر بر استعدادیابی ورزشی	انجمن ورزش استرالیا (۲۰۲۰)
	اثر بر فعالیت های آموزشی و پرورشی مربیان و داوران	مصاحبه
	اثر بر آموزش ورزش همگانی و قهرمانی	مصاحبه
	اثر بر فعالیت انجمن های علمی ورزش	مصاحبه

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

بخش تجارت	اثر بر صادرات محصولات ورزشی	مصاحبه
	اثر بر واردات محصولات ورزشی	مصاحبه
	اثر در مشارکت در بازار بورس	انجمن بسکتبال ملی (۲۰۲۰)
	اثرات بر بازاریابی ورزش و از طریق ورزش	انجمن ورزش استرالیا (۲۰۲۰)
	اثر بر ترنسفر بازیکنان و مربیان	مصاحبه
	اثر بر استارت آپ های ورزشی	انجمن ورزش استرالیا (۲۰۲۰)
	اثر بر مدل های جدید کسب و کار	مصاحبه
بخش رویدادها و رقابت‌های ورزشی	اثر بر برگزاری رویدادهای داخلی کشورها	مصاحبه
	اثر بر برگزاری رویدادهای بین المللی	کمیته بین المللی المپیک (۲۰۲۰)[1]
	اثر بر اردوهای تیم های ملی و رقابت های دوستانه	مصاحبه
	اثر بر میزبانی رقابت های بین المللی	کمیته بین المللی المپیک (۲۰۲۰)
	اثر بر فروش بلیط رویدادها	کمیته بین المللی المپیک (۲۰۲۰)
بخش فناوری	اثر بر بکارگیری سیستم های هوشمند و آنالیزی در ورزش	برت و ایرفان (۲۰۲۰)
	اثر بر تولید و بکارگیری نرم افزارهای ورزشی	مصاحبه
	اثر بر ورزش های رباتیک	مصاحبه
	اثر بر ورزش های الکترونیک	مصاحبه
	اثر بر بکار گیری هوش مصنوعی و واقعیت مجازی در ورزش	کوهن و همکاران (۲۰۲۰)
بخش خدمات	اثر بر فعالیت مراکز تندرستی و تناسب اندام	مصاحبه
	اثر بر فعالیت ورزش های تفریحی و همگانی (در پارک ها و بوستان ها)	کوهن و همکاران (۲۰۲۰)
	اثر بر فعالیت مراکز خدمات ویژه ورزشی به افراد خاص (معلولین و ...)	فاترمن و همکاران (۲۰۲۰)
	اثر بر فعالیت گردشگری و توریسم ورزشی	فاترمن و همکاران (۲۰۲۰)
	اثر بر فعالیت خدمات مشاوره ای و تخصصی ورزشی	مصاحبه
	اثر بر فعالیت خدمات حقوقی در ورزش	مصاحبه
	اثر بر فعالیت مراکز طب ورزشی	مصاحبه
	اثر بر فعالیت‌های مدیریتی در ورزش	مصاحبه

در ادامه در بخش کمی پژوهش، توصیف کمی میزان متغیرهای پژوهش و مقادیر چولگی و کشیدگی در جدول ۳ نشان داده شده است:

[1] . International Olympic Committee

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

جدول ۳. توصیف کمی میزان متغییرهای پژوهش

	میانگین	انحراف استاندارد	میانه	حداقل و حداکثر نمره ممکن	چولگی	خطای استاندارد از چولگی	کشیدگی	خطای استاندارد از کشیدگی
آثار شیوع	۳/۷۳	۱/۸۹	۳	۱-۵	۰/۹۱۷	۰/۱۰۰	۰/۴۹۲	۰/۱۹۹
تولید و توزیع	۳/۴۲	۱/۹۴	۳	۱-۵	۱/۱۳۱	۰/۱۰۰	۰/۴۷۶	۰/۱۹۹
رسانه و ارتباطات	۳/۱۱	۱/۷۰	۳	۱-۵	-۰/۲۶۱	۰/۱۰۰	-۰/۱۰۱	۰/۱۹۹
بخش خصوصی و دولتی	۳/۴۷	۱/۸۰	۳	۱-۵	۰/۰۵۴	۰/۱۰۰	-۰/۵۲۸	۰/۱۹۹
آموزش و پژوهش	۴/۰۱	۱/۹۵	۳	۱-۵	۰/۵۸۶	۰/۱۰۰	-۰/۱۳۵	۰/۱۹۹
تجارت	۴/۲۳	۱/۹۵	۳	۱-۵	۰/۸۲۵	۰/۱۰۰	-۰/۱۷۲	۰/۱۹۹
رویدادها و رقابت‌ها	۴/۴۶	۱/۵۴	۳	۱-۵	۰/۷۶۲	۰/۱۰۰	۰/۱۵۸	۰/۱۹۹
تکنولوژی و فناوری	۳/۵۱	۱/۳۶	۳	۱-۵	۰/۵۷۴	۰/۱۰۰	-۰/۱۴۷	۰/۱۹۹
خدمات	۳/۶۶	۲/۱۱	۳	۱-۵	۰/۸۳۶	۰/۱۰۰	۰/۱۸۶	۰/۱۹۹

نتایج جدول ۲ نشان داد که میانگین آثار ویروس کرونا بر صنعت ورزش به میزان ۳/۷۳ از حداکثر نمره ۵ و میانه ۳ در وضعیت بالای متوسط قرار دارد. همچنین از بین مولفه های، مولفه رویدادهای و رقابت های ورزشی با میانگین ۴/۴۶ دارای بیشترین میزان بودند. همچنین مقادیر چولگی و کشیدگی نشان می دهند که یافته ها از توزیع نرمال برخوردارند، بنابراین از آزمون های پارامتریک جهت تجزیه و تحلیل داده ها استفاده خواهد شد. قبل از آزمون تحلیل عاملی اکتشافی اقدام به سنجش کفایت نمونه ها از طریق آزمون KMO و بارتلت شد (جدول ٤):

جدول ٤. نتایج تست KMO و بارتلت

		آثار شیوع
مقدار شاخص KMO		۰/۹۶۰
نتایج آزمون بارتلت	مقدار آماره آزمون بارتلت	٤۰۷٥٤/۸۸۰
	درجه آزادی	۱٤۸٥
	سطح معنی داری	۰/۰۰۰

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

مقدار شاخص KMO، برای گویه های مربوط به آثار شیوع کرونا بر صنعت ورزش برابر ۰/۹۶۰ به‌دست آمد که مقدار بسیار خوب برای نیکویی برازش مدل عاملی است. مقدار آماره آزمون بارتلت برابر با ۴۰۷۵۴/۸۸۰ بدست آمد که استفاده از این روش برای داده‌ها را تایید می‌نماید.

نتایج نشان داد که گویه های این پرسشنامه قابل تفکیک به ۸ بعد هستند هر یک از این ابعاد با توجه به بارهای عاملی گویه ها نام گذاری شد. همچنین قابل ذکر است که ۷۲/۰۸ درصد واریانس داده ها در مدل فوق قابل تبیین است.

تحلیل عاملی اکتشافی با کاربرد روش استخراج مولفه‌های اصلی و چرخش واریماکس و با پذیرش شرط ارزش ویژه مساوی یا بزرگتر از ۱ و بار عاملی مساوی و یا بزرگتر از ۰/۴۰ انجام شد و نتایج بیانگر یک ساختار ۸ عاملی با ۵۵ سوال بود که نزدیک به ۵۰ درصد از واریانس مقیاس را تبیین می‌کرد.

همچنین جهت تائید ساختار پرسشنامه و تبیین بار عاملی تاثیر بیماری کوید۱۹ بر هر یک از عوامل صنعت ورزش، تحلیل عاملی مرتبه اول به روش ماکزیمم لایکلیهود[1] انجام شد (شکل ۱):

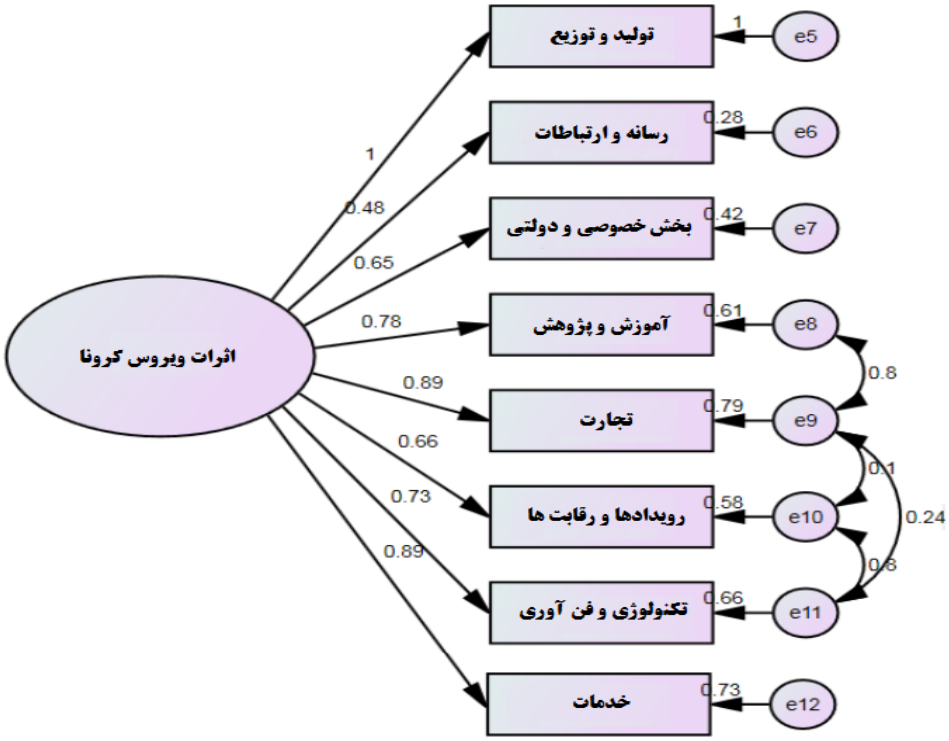

شکل ۱. مدل صنعت ورزش متاثر از بیماری کوید ۱۹ در حالت استاندارد

[1] . Maximum Likelihood method

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

جدول ۵. شاخص ها برازش مدل

شاخص	RMSEA	CFI	AGFI	GFI	CMIN/DF	P	DF	CMIN
مقدار استاندارد	<۰/۰۸	>۰/۹	>۰/۹	>۰/۹	بین ۱ تا ۵	<۰/۰۵	۹	۳۶/۱۲۲
مقدار بدست آمده	۰/۰۷۱	۰/۹۹۳	۰/۹۴۹	۰/۹۸۳	۴/۰۱۴	۰/۰۰۱		

شاخص های مطلوبیت در جدول ۵ نشان می دهد که مدل پژوهش دارای برازش مناسب است.

جدول ٦. بارهای عاملی در حالت استاندارد، غیر استاندارد و مقادیر معناداری روابط مدل

روابط			بار عاملی استاندارد	بار عاملی غیر استاندارد	P	C.R.
آثار ویروس	<---	تولید و توزیع	۱/۰۰	۱/۰۰	۰/۰۰۰	
آثار ویروس	<---	رسانه و ارتباطات	۰/۴۸۱	۰/۲۸۳	۰/۰۰۰	۱۳/۲۶۰
آثار ویروس	<---	خصوصی و دولتی	۰/۶۵۲	۰/۴۲۱	۰/۰۰۰	۲۰/۳۳۴
آثار ویروس	<---	آموزش و پژوهش	۰/۷۸۰	۰/۶۱۱	۰/۰۰۰	۲۷/۴۲۷
آثار ویروس	<---	تجارت	۰/۸۹۱	۰/۷۹۰	۰/۰۰۰	۴۳/۵۶۱
آثار ویروس	<---	رویدادها و رقابت ها	۰/۶۶۳	۰/۵۸۱	۰/۰۰۰	۱۷/۸۵۲
آثار ویروس	<---	فناوری	۰/۷۳۲	۰/۶۶۰	۰/۰۰۰	۱۵/۱۵۹
آثار ویروس	<---	خدمات	۰/۸۹۱	۰/۷۳۳	۰/۰۰۰	۲۲/۳۴۸

نتایج جدول ٦ نشان داد که شیوع ویروس کرونا بر صنعت ورزش اثر گذاشته است.

در این بخش جهت بررسی نقش ویروس کوید۱۹ بر صنعت ورزش و بخش های آن از آزمون تی تک نمونه ای استفاده شد (جدول ۷):

جدول ۷. آزمون تی تک نمونه

	Test Value = 3.2					
	آماره t	درجه آزادی	سطح معنی‌داری	اختلاف میانگین	میانگین	انحراف معیار
آثار ویروس	۱۴/۱۱۰	۵۹۹	۰/۰۰۰	۰/۵۳۱	۳/۷۳۱	۱/۸۹
تولید و توزیع	۱۷/۸۰۱	۵۹۹	۰/۰۰۰	۰/۲۲۲	۳/۴۲۲	۱/۹۴
رسانه و ارتباطات	-۱۶/۰۷۸	۵۹۹	۰/۰۵۲	-۰/۰۸۷	۳/۱۱۳	۱/۷۰
بخش خصوصی و دولتی	۱۴/۵۱۴	۵۹۹	۰/۰۰۰	۰/۲۷۱	۳/۴۷۱	۱/۸۰
آموزش و پژوهش	۳۳/۸۳۳	۵۹۹	۰/۰۰۰	۰/۸۱۳	۴/۰۱۳	۱/۸۰
تجارت	۲۱/۷۴۰	۵۹۹	۰/۰۰۰	۱/۰۳۱	۴/۲۳۱	۱/۹۵
رویدادها و رقابت ها	۴۷/۳۴۴	۵۹۹	۰/۰۰۰	۱/۲۶۲	۴/۴۶۲	۱/۵۴
تکنولوژی و فناوری	۳۴/۲۳۱	۵۹۹	۰/۰۰۰	۰/۳۱۲	۳/۵۱۲	۱/۳۶
خدمات	۲۹/۷۸۴	۵۹۹	۰/۰۰۰	۰/۴۶۱	۳/۶۶۱	۲/۱۱

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

با توجه به جدول ۷ و همانطور که سطح معنی داری، اختلاف میانگین ها و آماره t نشان می دهد از دیدگاه نمونه ها شیوع ویروس کرونا بر بخش ها تولید و توزیع، بخش خصوصی و دولتی، آموزش و پژوهش ورزش، تجارت، برگزاری رویدادها و رقابت ها، فناوری، بخش خدمات و اقتصادی صنعت ورزش نقش داشته است و می توان گفت نقش آن بر روی بخش های برگزاری رویدادها و رقابت های ورزشی، اقتصادی و تجارت ورزشی و همچنین آموزش و پژوهش ورزش بیشتر از سایر بخش‌ها بوده است.

بحث و نتیجه گیری

امروزه ورزش بخش مهمی از زندگی افراد را در بر می‌گیرد و با شیوع ویروس کرونا، صنعت ورزش نیز به عنوان یک صنعت فعال و تأثیرگذار با شرایطی متفاوت مواجه است. لذا هدف از انجام پژوهش حاضر تبیین و طبقه‌بندی آثار شیوع ویروس کرونا بر ابعاد صنعت ورزش بود. با عنایت به نتایج پژوهش حاضر، شیوع ویروس کرونا بر روی بخش های تولید و توزیع، رسانه و ارتباطات، بخش خصوصی و دولتی، آموزش و پژوهش، تجارت، رویدادها و رقابت ها و تکنولوژی و فناوری در ورزش تاثیر دارد. کرویف (۲۰۲۰) در پژوهش خود بیان می‌کند که در هر نقطه‌ای از جهان، که ورزش را مورد بررسی قرار دهیم، تأثیر بحران ویروس کرونا متغیر است(۸). صفانیا و برهمند (۱۳۹۹) بیان کردند که پاندمی کرونا در صنعت ورزش دارای اثرات مثبت و منفی بی شماری است(۱۹). همچنین حیدری، اسداللهی و علیزایی (۱۳۹۹) نیز در پژوهش خود دریافتند آثار شیوع ویروس کرونا بر صنعت ورزش، هم مثبت بوده است و هم منفی به این معنی که در برخی از بخش های صنعت ورزش نظیر گردشگری ورزشی و فعالیت باشگاه ها و مجموعه ها و غیره دارای آثار منفی بوده و در برخی از بخش ها نظیر فن آوری و فضای مجازی، تولید تجهیزات ورزشی مناسب منزل و غیره دارای آثار مثبت بوده است که بر یافته‌های پژوهش حاضر صحه می‌گذارند (۲۰).

نتایج نشان داد که شیوع کرونا در بخش تولید و توزیع کالا و تجهیزات ورزشی اثرگذار بوده و در موارد بسیاری موجب تعطیلی کارخانجات و کارگاه‌های تولیدی در این بخش از صنعت شده است. از آنجا که تعطیلی اماکن و رویدادهای ورزشی به مقدار بسیار زیاد موجب کاهش تقاضای خرید کالا و پوشاک ورزشی گشته است و از سویی قرنطینه‌های خانگی و فاصله‌گذاری اجتماعی امکان حضور مشتری در مغازه‌ها را کم نموده است، واضح است که این بخش از صنعت با مشکلات فراوانی مواجه شود. اما از سوی دیگر آثار مثبتی نیز بر بعضی از تولیدکنندگان خلاق و نوآور داشته است به گونه‌ای که با تغییر مکانیزم دستگاه‌ها و یا ابداع تجهیزات چندکاره مناسب مصرف خانگی، توانسته‌اند بازار جدیدی برای خود محیا نمایند. به همین نسبت اثر کرونا بر فعالیت عرضه‌کنندگان مواد اولیه مورد نیاز کارخانجات و کارگاه‌ها نیز مورد توجه است و این دست افراد نیز ضررهای هنگفتی را متحمل شده‌اند. به نسبت تاثیری که کرونا بر تولیدکنندگان محصولات ورزشی و عرضه‌کنندگان مواد

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

اولیه داشته است، اثر آن بر فعالیت عاملین فروش (خرده فروشان) محصولات ورزشی نیز به درستی قابل پیش‌بینی بوده است؛ چرا که اینها در یک زنجیره (چرخه) فعالیت می‌کنند. اثر بر تولید زیرساخت و اماکن ورزشی، دیگر عامل محوری است که باید مورد توجه قرار گیرد. عامل دیگری که مشخصا در بخش تولید و توزیع کالای ورزشی مورد تاکید قرار دارد، اثر تعطیلی‌های پیش آمده در باشگاه‌ها بر فعالیت تولیدکنندگان مکمل و داروهای ورزشی بود. همچنین یکی دیگر از آثار این ویروس، اثر بر فعالیت سایت‌های فروش و فروش تلفنی تجهیزات، کالاها و امکانات ورزشی است. شاید یکی از معدود صنایعی که نه تنها کاهش فروش و تقاضا را تجربه ننموده که حتی در برخی از موارد شاهد افزایش نرخ معاملات در آن بوده ایم، بازاریابان و فروشندگانی هستند که از طریق فضاهای مجازی و بستر اینترنت مبادرت به جذب مشتری و فروش محصولات نموده‌اند. بنابراین با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر می‌توان نتیجه گرفت که شیوع ویروس کرونا اثرات نامطلوبی بر بخش تولید و توزیع محصولات ورزشی داشته است که در برخی موارد، تولیدکنندگان و توزیع‌کنندگان توانسته‌اند از این تهدید با خلاقیت و تغییر کاربری محصولات خود به نحوی که بتوان از آن‌ها در قرنطینه خانگی استفاده نمود و همچنین به کارگیری کانال‌های توزیع جدید، فرصتی برای بهره بردن از شرایط فعلی بسازند و بهره لازم را ببرند.

در ادامه نتایج نشان داد که با شیوع ویروس کرونا و تعطیلی مراکز عمومی و شروع قرنطینه خانگی و فاصله‌گذاری اجتماعی شاهد تحولات جالب و شگرفی در بخش رسانه و ارتباطات بوده‌ایم. یکی دیگر از آثار مهم این پاندمی، اثر بر تبلیغات ورزش و از طریق ورزش از طریق رسانه‌ها بوده است که با تعطیلی و تعویق رقابت‌های ورزشی ملی و بین‌المللی این آثار به خوبی مشهود است و حتی منجر به ضرر و کاهش درآمد ورزشکاران، باشگاه‌ها، لیگ‌ها و فدراسیون‌های ورزشی شده است. البته در این میان تعدادی از صنایع با بهره‌گیری مثبت از شرایط به وجود آمده و تولید تبلیغات خلاقانه مرتبط با شرایط و بر پایه فروش آنلاین در رسانه‌های برخط، توانسته‌اند تا حد زیادی آثار منفی این رخدادها را کاهش دهند. تغییرات دیگری که در این شرایط شاهد آن بوده‌ایم اثر بر فعالیت پخش تلویزیونی و برنامه‌های ورزشی، اثر بر فعالیت گزارش‌دهی و اخبار و اطلاع‌رسانی‌ها و نیز اثر بر فعالیت تولید محتوای رسانه‌ای (صوتی و تصویری) بوده است. چنانکه وو یی، چن، چان و یوجیون (۲۰۲۰) نیز بر آن تاکید می‌نمایند، هر چند پس از شیوع کرونا ویروس، هرگز اخبار و اطلاع‌رسانی‌ها تعطیل نشدند، اما شاهد تغییر بسیاری از این دست فعالیت‌ها چه به لحاظ ظاهری و چه محتوایی بوده‌ایم (۲٤). تغییراتی از قبیل کسب اخبار و انجام مصاحبه‌ها در بستر مجازی به جای مصاحبه‌های حضوری، تغییر محتوای اخبار از فعالیت‌های ورزشی به آثار کرونا در ورزش، برگزاری آنلاین کارگاه‌ها و کلاس‌های دانش افزایی در بستر شبکه‌های اجتماعی و نهایتا خبرهایی که به مسئولیت اجتماعی جامعه ورزش در مقابله با این ویروس در سطح جهان می‌پرداختند. یکی دیگر از تغییرات نوینی که کرونا ویروس بر جهان ورزش گذاشت اثر بر فعالیت ارتباط باشگاه ها و هواداران و نیز اثر بر فعالیت در رسانه هایی نظیر شبکه های

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

مجازی و اجتماعی مرتبط با ورزش بود و نهایتا اثری که در بخش ارتباطات می‌توان به آن اشاره نمود، اثر بر فعالیت روابط عمومی و بین‌الملل سازمان‌ها و باشگاه‌های ورزشی پس از شیوع کرونا می‌باشد.

در ادامه نتایج تحقیق نشان داد که شیوع ویروس کرونا بر بخش خصوصی و دولتی ورزش نیز آثار منفی و مثبت متعددی به صورت مستقیم گذاشته است. یکی از مهمترین آثار این پاندمی اثر بر فعالیت و مشارکت حامیان مالی، اثر بر فعالیت و مشارکت سرمایه‌گذاران و سهامداران و در نهایت اثر بر فعالیت‌های درآمدزای هیأت‌های ورزشی و فدراسیون‌ها بود. از آنجا که مهمترین منابع درآمدی ورزش بحث حمایت مالی بوده (۲۸)، شیوع کرونا ویروس که منجر به تعطیلی و تعویق لیگ‌ها و به تبع آن فقدان پخش زنده تلویزیونی گردید، موجب شد بسیاری از شرکت‌های حامی مالی در قراردادهای حمایتی خویش با باشگاه‌ها تجدیدنظر نموده و بر اساس بندهایی که در قراردادها موجود بود، از پرداخت حق اسپانسری برای ادامه فصل انصراف دهند. این مورد ممکن است در ظاهر نوعی ضرر یک طرفه برای باشگاه ورزشی تلقی گردد، اما حامیان مالی از عدم تبلیغات ورزشی ضرر بیشتری را متحمل شدند (۵). همچنین باید گفت که بخش زیادی از درآمدهای هیأت‌های ورزشی استان‌ها و شهرستان‌ها بر مبنای برگزاری کلاس‌های مربیگری، داوری، سمینارها و کارگاه‌های دانش‌افزایی، اجاره بهای اماکن ورزشی و دریافت شهریه‌ها از اماکن ورزشی خود می‌باشند که متاسفانه در دوران شیوع ویروس کرونا متضرر شده و نتوانسته‌اند عملکرد مالی خوبی داشته باشند.

همچنین نتایج نشان داد که یکی از اولین بخش‌هایی که بر اثر شیوع ویروس کرونا و به دلیل حساسیت زیاد تعطیل شد، بخش آموزش و پژوهش در ورزش بود. همانطور که انجمن ورزش استرالیا (۲۰۲۰) و برت و ایرفان (۲۰۱۹) گزارش کردند، مهمترین تأثیراتی که همه‌گیری کرونا بر بخش آموزش و پژوهش ورزش گذاشته است، شامل اثر بر آموزش شغلی و حرفه‌ای در ورزش، اثر بر فعالیت ورزش دانشگاهی، اثر بر ورزش مدارس، اثر بر فعالیت همایش‌ها و سمینارهای علمی، اثر بر طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی و توسعه‌ای در ورزش، اثر بر استعدادیابی ورزشی، اثر بر فعالیت‌های آموزشی و پرورشی مربیان و داوران، اثر بر آموزش ورزش همگانی و قهرمانی، اثر بر فعالیت انجمن‌های علمی ورزش بود که نتایج پژوهش حاضر را تأیید می‌نماید (۵ و ٦). تأثیر تعطیلی اماکن ورزشی بر بخش آموزشی کاملا مشخص است، هرچند بسیاری از معلمان و مربیان ورزش در رشته‌های مختلف سعی بر حفظ آمادگی دانش آموزان، دانشجویان و بازیکنان خویش از طریق ارتباط از دور و برگزاری چالش‌های مجازی و برنامه‌های تمرینی در خانه داشتند، ولی با این وجود اثرات منفی همچنان به چشم می‌آید که این یافته با یافته های پژوهش ایوانز و همکاران (۲۰۲۰) نیز همسو بود: آنها در مطالعه خود دریافتند که شیوع ویروس کرونا در ارتباط موثر بین مربی و ورزشکار اثرات منفی گذاشته است که از بعد روانشناسی می تواند عملکرد ورزشکار را مختل نماید (۲۳). اما در حوزه پژوهش این تأثیرات به گونه‌ای دیگر رخ می‌نماید، در این میان تأثیری که تعطیلی اماکن، پژوهشکده‌ها، دانشگاه‌ها، رویدادها و ورزشگاه‌ها بر پژوهش‌های میدانی و علی‌الخصوص آزمایشگاهی در ورزش بر روی نمونه‌های انسانی گذاشته است، کاملا

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

واضح و مبرهن است. دسته دیگری از پژوهش‌ها که تا حدودی زیرکانه به بقای خویش ادامه داده و حتی در برخی موارد شاهد رشد بی سابقه این دست پژوهش‌ها نیز هستیم، پژوهش‌های تحلیل محتوایی بر روی رسانه‌های مجازی و آنلاین و نیز بهره گیری از مصاحبه‌ها و پرسشنامه‌های آنلاین جهت تکمیل و جمع‌آوری داده در پژوهش‌های میدانی است.

از دیگر اثرات همه گیری ویروس کرونا در ورزش، تأثیر آن بر بخش تجارت صنعت ورزش بوده، که شامل تأثیرات مهمی می‌باشد؛ صادرات و واردات محصولات ورزشی، به علت ترس از آلوده بودن این محصولات به ویروس نه تنها در کشور ما که در بسیاری از کشورها با مشکلات جدی روبرو شده است. از طرفی سخت‌گیری دولت‌ها در ورود و خروج مواد و از سویی هزینه‌های گزاف نگهداری، قرنطینه و ضدعفونی کالای وارداتی و صادراتی موجب کاهش رونق این بخش تاثیرگذار اقتصاد ورزش جهان شده است. تأثیر دیگر این بخش بر بازاریابی ورزش و از طریق ورزش می‌باشد؛ چنانچه گفته شد، تعطیلی لیگ‌ها و عدم پخش زنده تلویزیونی از یک سو و نیز خلاقیت برخی برندها در ایجاد تبلیغات مرتبط با کرونا از سوی دیگر موجب تأثیرات مثبت و منفی فراوانی در این بخش و به نوعی تغییر چهره تبلیغات و بازاریابی ورزشی و از طریق ورزش شده است. تأثیر منفی دیگر همه‌گیری کرونا، بر نقل و انتقال بازیکنان و مربیان مخصوصا در بازارهای بین‌المللی شده است. همچنین اثراتی که کرونا ویروس بر استارت آپ‌های ورزشی و مدل‌های جدید کسب و کار ورزشی، مثبت بوده است. در زمینه استارت آپ‌های ورزشی و مدل‌های جدید کسب و کار شاهد رونق روش‌های جدید درآمدزایی و ایجاد شرکت‌های جدیدی در حوزه ورزش بودیم، که بر مبنای اصول فاصله‌گذاری اجتماعی، خرید، فروش و بازاریابی آنلاین و استفاده از پلتفرم‌های اینترنتی برای شکل دادن به مکان بازایابی خویش بوده‌اند.

آنچه از آخرین گزارش‌های کمیته بین المللی المپیک (۲۰۲۰) در این بخش به دست آمد، اثرات متعدد شیوع کرونا بر بخش رویدادها و رقابت‌های ورزشی است (۱۰). در پژوهشی پارنل، ویداپ، بوند و ویلسون (۲۰۲۰) بیان کردند که مدیران در حال حاضر آمادگی لازم برای مواجهه با چنین بحرانی را ندارند. نتایج این تحقیق نشان داد که کرونا باعث شده است عملکرد کلی سازمان‌های ورزشی با تغییرات بنیادین مواجه گردد (۱۷). نخستین اثر همه‌گیری کرونا بر برگزاری رویدادهای داخلی کشورها و به تبع آن رویدادهای بین المللی، اردوهای تیم‌های ملی و رقابت های دوستانه، رخ نمود. با شیوع همه گیری کرونا بلافاصله کشورهای درگیر با آن، لیگ‌های خویش را تعطیل نمودند و بر حفظ فاصله‌گذاری اجتماعی و قرنطینه خانگی بازیکنان و مربیان مبادرت ورزیدند. در این بین کشورهایی که لیگ‌های فعال‌تر و باشگاه‌های قدرتمند و متمول بیشتری داشتند، با کمی تأخیر و در نظر گرفتن تمهیدات کافی مانند برگزاری بدون تماشاگر بازی‌ها و انجام تست کرونا از کلیه بازیکنان و عوامل تیم‌ها اقدام به از سرگیری لیگ‌های خود نمودند. همچنین دیگر اثر شیوع کرونا، اثر بر میزبانی رقابت‌های بین المللی بود؛ بزرگترین رویداد ورزشی دنیا هر چهار سال یک بار تحت عنوان المپیک در کشوری

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

منتخب برگزار می‌گردد و در تابستان امسال شهر توکیوی ژاپن مهیای میزبانی این رقابت‌ها بود، تا اینکه ویروس کرونا سرنوشت ر را به گونه‌ای متفاوت رقم زد و باعث شد کمیته بین المللی المپیک اقدام به تعویق این رقابت‌های مهم به یک سال بعد نماید؛ ولی بعضی از رقابت‌های بین‌المللی نیز با رعایت پروتکل‌های بهداشتی برگزار شد که می‌توان به برگزاری متمرکز رقابت‌های فوتبال باشگاه‌های آسیا به میزبانی کشور قطر اشاره نمود. به تبع تعطیلی لیگ‌های معتبر و نیز تعویق رقابت های مهمی چون المپیک، فروش بلیت رویدادها نیز با مشکل مواجه شده است. از آنجا که یکی از مهمترین منابع درآمدی باشگاه‌ها فروش بلیط می‌باشد (۲۹) و با توجه به اینکه طرفداران ورزشی به عنوان مشتریان یک باشگاه، مهمترین عامل درآمدی برای آنان محسوب می‌شوند، این تعطیلی باعث ضرر هنگفت سازمان‌های لیگ، باشگاه‌ها، طرفداران و نهادهای ملی و بین‌المللی برگزار کننده رقابت‌ها شده است. چنانکه طبق گزارشات کمیته بین المللی المپیک (۲۰۲۰)، ضرر مالی حاصل از لغو بلیط پروازها، هتل‌ها وغیره این بازی‌ها، بالغ بر ۳ میلیارد یورو بوده است (۱۰). برخی تیم‌ها نظیر رئال مادرید جهت حمایت از تماشاگران خود پیشنهادهایی از قبیل بازگشت وجه بلیط بازی های لغو شده، امکان انتقال بلیط به فصل بعد یا بخشیدن وجه بلیط برای کمک به باشگاه، را به تماشاگران خویش ارائه دادند (۳۰).

از دیگر تأثیرات مستقیم همه‌گیری کرونا در ورزش می‌توان به تأثیرات این ویروس بر بخش تکنولوژی و فناوری در صنعت ورزش نام برد؛ اثراتی که شیوع کرونا بر بکارگیری سیستم‌های هوشمند و آنالیزی در ورزش، تولید و بکارگیری نرم افزارهای ورزشی، ترویج ورزش‌های رباتیک، ترویج ورزش های الکترونیک و نیز بکار گیری هوش مصنوعی و واقعیت مجازی در ورزش گذاشته است، غیرقابل چشم پوشی است (٦ و ۹). از سیستم‌های پیشرفته تشخیص ویروس و کمک به بهبود مبتلایان گرفته تا استفاده از سیستم های آنلاین و هوش مصنوعی به عنوان مربی تمرین دهنده در منزل برای بازیکنان حرفه ای خود و همچنین استفاده از تکنولوژی واقعیت مجازی برای تمرین در منزل، بکار گیری تکنولوژی های صوتی و ارتباطی از راه دور در لیگ فوتبال کشور ژاپن برای اینکه هواداران بتوانند از منزل، تیم خود را در ورزشگاه ها تشویق نمایند نمونه هایی از حضور چشمگیر این تکنولوژی در ورزش هستند. در این میان تعدادی از لیگ‌ها نیز برای افزایش روحیه بازیکنان و طرفداران خود اقدام به برگزاری لیگ‌های مجازی بر پایه کنسول‌های بازی پیشرفته نمودند. همچنین برخی رشته‌های ورزشی چون گلف پیشنهاد برگزاری رویدادهای آنلاین را نیز ارائه نمودند.

یکی از بخش‌های اصلی در صنعت ورزش که همواره مورد توجه بوده، بخش ارائه خدمات در صنعت ورزش می‌باشد که با شیوع کرونا دست خوش تغییرات زیادی شده است؛ تأثیر همه‌گیری کرونا بر فعالیت مراکز تندرستی و تناسب اندام، اثر بر فعالیت ورزش‌های تفریحی و همگانی (در پارک ها و بوستان ها)، اثر بر فعالیت مراکز خدمات ویژه ورزشی به افراد خاص (معلولین و ...)، اثر بر فعالیت گردشگری و توریسم ورزشی، اثر بر فعالیت خدمات مشاوره‌ای و تخصصی ورزشی، اثر بر فعالیت خدمات حقوقی در ورزش، اثر بر فعالیت مراکز طب ورزشی و اثر بر فعالیت مدیریت در ورزش از جمله اثرات شیوع ویروس کرونا بر بخش خدماتی صنعت

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

ورزش می‌باشد (٤ و ۹). شیوع کرونا از آنجا که باعث خانه نشینی بسیاری از افراد جوامع شد، موجب کاهش شدید و حتی به صفر رسیدن درآمدهای حاصل از صنعت گردشگری ورزشی در برخی موارد گردید. با توجه به اینکه امروزه توسعه صنعت گردشگری ورزشی و میزبانی رویدادهای مهم ورزشی به یکی از استراتژی‌های مهم جهت توسعه زیرساخت‌ها و مکان‌های تفریحی و ورزشی برای اکثر کشورها تبدیل شده است (۳۱ و ۳۲).

به طور کلی روند پیش‌رو نشان از آن دارد که بسیاری از فعالان حوزه صنعت ورزش باید خود را برای یک دوره رکود میان مدت آماده نمایند و بخش تولیدی و خدمات نیز با مسیری‌های ارتباطی در دسترس، با مخاطبان و مشتریان خود در ارتباط باشد و همچنین برای دوره پایان این بیماری و شروع مجدد فعالیت‌های اجرایی، برنامه‌هایی را تدارک ببینند تا بتوانند به جبران ضررهای اقتصادی متحمل شده بپردازند. با این حال می‌توان چندین حالت را برای صنعت ورزش متصور شد؛ نخست بخش دولتی و شبه دولتی ورزش به سبب عدم وجود یک رویکرد اجرایی اقتصادی در سطح مدیریت آن، کمترین میزان زیان اقتصادی را تجربه خواهد کرد. دوم، بخش خصوصی ورزش به شدت تحت تأثیر این مهم قرار خواهند گرفت، علی‌الخصوص بخش صنعت خدمات ورزشی. ماهیت و درآمد بسیاری از فعالیت‌های بخش خصوصی ارتباط مستقیم با مخاطبان و مشارکت کنندگان (مشتریان) ورزشی دارد و عدم حضور و مراجعه به آن‌ها می‌تواند ضرر و زیان جبران ناپذیری را برای آن‌ها به دنبال داشته باشد و این تأثیر بیشتر از همه در کسب و کارهای ورزشی نوپا خود را نشان خواهد داد و سوم در بخش دیگری از بخش خصوصی ورزش ، یعنی تولیدات کالاهای ورزشی که این تأثیرگذاری در کوتاه مدت به مراتب کمتر خواهد بود؛ چون بیشتر این تولیدکنندگان به صورت سفارشی (ثبت سفارش از طرف مشتریان سازمانی) فعالیت‌های خود را پیش می‌برند و کالاهای تولیدی خود را در زمان سر رسید تحویل می‌دهند.

در نهایت باید گفت که در شرایط کنونی بسیاری از بخش‌ها در صنعت ورزش به عنوان بخش‌های ورشکسته ارزیابی می‌گردند، از این رو سازمان‌های ورزشی، دولت و نهادهای داوطلبانه وظیفه دارند که ابتدا به شناسایی این بخش‌ها بپردازند و سپس با مدیریت صحیح، از تهدید پیش آمده برای صنعت ورزش، فرصت خلق کنند. سازمان‌های ورزشی وظیفه دارند با شناسایی دقیق صدمات و فواید ناشی از این شرایط، با برگزاری جلساتی مؤثر پیرامون اصلی‌ترین مسائل، با هم فکری و طرح استراتژی‌های کاربردی و خلاقانه، صنعت ورزش را از بحران خارج کنند. با طراحی و تصویب آیین نامه‌های جدید و انجام پژوهش‌ها و مطالعات بیشتر درباره این وضعیت، می‌توان برای مواجهه با بحران‌های بعدی آمادگی بیشتری به دست آورد. نحوه فعالیت سازمان‌های ورزشی در شرایط پسا کرونا بسیار متفاوت خواهد بود. در نتیجه مدیران، مسئولین ورزشی باید پیرامون شرایط شروع به فعالیت صنعت ورزش با کمرنگ شدن پاندمی کرونا تمرکز زیادی داشته باشند، زیرا در این زمان بسیار از ورزشکاران و حتی کارکنان سازمان‌های ورزشی نه تنها از نگاه مادی بلکه از نظر اجتماعی، روحی و روانی با مشکلات بسیاری دست و پنجه نرم می‌کنند، بنابراین، توجه به این مسئله بسیار اهمیت پیدا می‌کند. با توجه به نتایج و مباحثی که مطرح شد، پیشنهاد می‌گردد باشگاه‌های ورزشی ظرفیت اینترنت، شبکه‌های

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

اجتماعی و دنیای مجازی را جدی‌تر مدنظر قرار بدهند تا با مشتریان خود تعامل داشته باشند و تا حدودی از دغدغهٔ خود کم کنند. همچنین ارائه برنامه‌های تمرینی از طریق فضای مجازی به ورزشکاران و مشتریان خود، طراحی و ساخت اپلیکیشن‌های ورزشی مختص باشگاه ورزشی و برنامه‌ای جهت ورزش در زمان بیماری در قالب لوح‌های فشرده، پیگیری و ایجاد بسترهای حمایتی و پشتیبانی مالی برای باشگاه داران و مربیان ورزشی، ایجاد سامانه مدیریت ارتباط با مشتریان در باشگاه‌های ورزشی و تدوین سامانه‌های ثبت اطلاعات مدیران باشگاه‌های ورزشی و مربیان آنها و ارائه خدمات مختلف در زمان‌های خاص را از دیگر این راهکارها برای صاحبان باشگاه‌های ورزشی خصوصی ارائه کرد. همچنین یکی از علومی که در این شرایط بحرانی کمک می‌کند، علم بازاریابی در ورزش است، افرادی که به مطالعهٔ مباحث بازاریابی پرداختند از این علم کمک گرفته و راهکارهایی را برای کسب و کار خود ایجاد کردند. لازم است در قراردادهای شرکت‌های بیمه نیز، بندی اضافه گردد تا در صورت بروز شرایطی مشابه باشگاه‌ها و اماکن ورزشی ضرر کمتری را متحمل شوند. کمک‌های دولتی، کمک‌های داوطلبانه، استفاده از شبکه‌های مجازی، کمک گرفتن از شهرداری، استفاده از وام‌های دولتی، حذف مالیات با توجه به کاهش درآمدهای ورزشی، آگاهی بخشی‌های تبلیغاتی، قرنطینه خانگی و ورزش در خانه، اعمال تغییر در فرهنگ ورزش، استفاده از استراتژی کاهش در سازمان‌های ورزش، استفاده از مدیریت و ارزیابی خطر در صنعت ورزش و توسعه ورزش از جمله راهکارهایی است که با توجه به نتایج پژوهش می‌تواند راهگشای ذینفعان در این صنعت باشد.

بی تردید انجام هر پژوهشی خالی از محدودیت‌ها و مشکلات نخواهد بود که پژوهش حاضر نیز از این امر مستثنی نبوده و از جمله محدودیت‌های تحقیق حاضر می‌توان به قلمرو تحقیق اشاره کرد که پژوهش حاضر در کشور ایران انجام شده است و احتمال دارد در سایر کشورها با توجه به زیرساخت‌هایشان، آثار شیوع ویروس کرونا بر ابعاد صنعت ورزش متفاوت باشد و یا شدت و ضعف داشته باشد، بنابراین به پژوهشگران پیشنهاد می‌گردد در مطالعه‌ای تطبیقی به شناسایی آثار شیوع ویروس کرونا در سایر کشورها پرداخته و نتایج آن با نتایج پژوهش حاضر مقایسه گردد. همچنین باید گفت که در این پژوهش ابعاد شناسایی شده صنعت ورزش متاثر از شیوع کرونا ویروس، فقط ۸ بعد بوده است در حالی که ممکن است عوامل موثر و کلیدی دیگری نیز موجود باشند که در این پژوهش به آن‌ها اشاره نشده باشد، لذا پیشنهاد می‌گردد در پژوهشی تکمیلی به شناسایی سایر ابعاد صنعت ورزش که شاید به صورت غیرمستقیم از شیوع ویروس متاثر شده‌اند، پرداخته شود. در نهایت با توجه به محدودیت‌های پژوهش حاضر، به محققان، استادان و دانشجویانی که به مطالعه در این زمینه علاقمند هستند، پیشنهاد می‌گردد که در پژوهش‌هایی جداگانه به تدوین برنامه راهبردی ورزش ایران برای دوران پساکرونا بپردازند، الگوی ایجاد نظام باشگاه‌داری مبتنی بر ارائه خدمات الکترونیک را طراحی و راهکارهای نهادینه‌سازی سبک جدید فعالیت بدنی و ورزش جامعه متناسب با شرایط قرنطینه خانگی را شناسایی نمایند.

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

References

1. Craven, M., Liu, L., Mysore, M., & Wilson, M. COVID-19: Implications for business. *McKinsey & Company*. (2020).
2. Menati, H. Investigation of the effects of COVID-19 on the global economy, Journal of Social Impact Assessment, (2020); 1 (2), 163-181. (In Persian)
3. Motalebi, M. The Impact of the COVID-19 Pandemic on National Growth Prediction in 2020. Journal of Social Impact Assessment. (2020); 1 (2), 183- 206. (In Persian)
4. Futterman, M, Panja, T, Keh, A. As coronavirus spreads, Olympics face ticking clock and a tough call. The New York Times. https://www.nytimes.com/2020/03/05/sports/olympics/coronavirus-tokyo.html. March 5, 2020.
5. Australian institute of sport (AIS). Framework for rebooting sport in covid-19 Environment. (2020). P:1-42. https://www.mtba.org.au/wp-content/uploads/35845_AIS-Framework-for-rebooting-sport_FA.pdf
6. Brett G. Toresdahl & Irfan M. Asif. Coronavirus Disease 2019 (COVID-19): Considerations for the Competitive Athlete. Sage Journal. (2020); 12(3): 221-224.
7. National Basketball Association. NBA to suspend season following Wednesday's games. https://www.nba.com/article/2020/03/11/nba-suspend-season-following-wednesdays-games. Accessed March 23, 2020.
8. Cruyff, J. The impact of the Covid-19 on the management of sport organizations.Johan Cruyff Institute. (2020).
9. Cohen Ben, Robinson Joshua, Flint Joe. Sports Industry Reels From Coronavirus Fallout. The Wall Street Journal. Updated March 29, 2020 8:42 pm ET. https://www.wsj.com/articles/sports-industry-reels-from-coronavirus-fallout-11585517192
10. International Olympic Committee. Joint statement from the International Olympic Committee and the Tokyo 2020 Organising Committee. https://www.olympic.org/news/joint-statement-from-the-international-olympic-committee-and-the-tokyo-2020-organising-committee. Accessed March 30, 2020.
11. Hughes, D. In the frame, road map for Australian sport on an uncertain journey through COVID-19.Journal of science and medicine in sport. (2020); 23(7), 636-638.
12. Csato, I. Coronavirus and sports leagues: how to obtaina fair ranking if the season cannot resume?. (2020); C44, Z20.
13. Ravalli, S. Musumeci, G. Coronavirus Outbreak in Italy: Physiological Benefitsof Home-Based Exercise During Pandemic.Journal of Functional Morphology and Kinesiology. (2020); 5(2), 31-39.
14. Hammami, A. Harrabi, B. Mohr, M. Krustrup, P. Physical activity and coronavirus disease 2019(COVID-19): specific recommendations for home-based physical training. Managing Sport and Leisure. (2020); 10, 15-22.
15. Timpka, T. Sport in the tracks and fields of the corona virus: Critical issues during the exit from lockdown. Journal of science and medicine in sport. (2020); 23(7), 634.

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

16. Rizvandi, A.; Afrozeh, M.; Jalilvand, M. Identification of the challenges of acquiring and doing sports in the COVID-19 crisis and provide a solution. Sports Management Studies. (2020); 12 (61): 34-17. (In Persian)
17. Parnell, D., Widdop, P., Bond, A., & Wilson, R. COVID-19, networks and sport. Managing Sport and Leisure. (2020); 15, 1-7.
18. Soleimani, M.; Barani, M.; Inanloo, S.; Khojasteh, A. Modeling the shopping behavior of customers of sports stores during the outbreak of coronavirus (preconditions and consequences). Journal of Sports Management Studies. Accepted, (2020); online publication from 16 July. (In Persian)
19. Safania, A.; Brahmand, R. Evaluation of the effects of coronavirus on the sports industry. Journal of Educational Psychology. (2020); 16 (56): 131-119. (In Persian)
20. Heydari, R., Asadollahi, E., Alizaiy, O. Identify the Effects of Coronavirus Outbreak on the Sports Industry. Journal of Sport Management, (2021); 12(4), 1203-1232. (In Persian)
21. Agha Zadeh, A., Ranjbari, S., Najaf Zadeh, F. Investigating the Factors Affecting the Synchronization of Iran's Sports Industry with the Prevalence of Covid-19 Virus. Sport Management Studies, (2020); 12(62), 251-264. (In Persian)
22. Nicola, M., Alsafi, Z., Sohrabi, C., Kerwan, A., Al-Jabir, A., Iosifidis, C., & Agha, R. The socio-economic implications of the coronavirus pandemic (COVID-19): A review. International Journal of Surgery. (2020); 78, 185–93.
23. Evans AB, Blackwell J, Dolan P, Fahlén J, Hoekman R, Lenneis V, McNarry G, Smith M, Wilcock L. Sport in the face of the COVID-19 pandemic: towards an agenda for research in the sociology of sport, (2020); 85-95
24. Wu, Yi-Chi، Chen, Ching-Sung, Chan, Yu-Jiun. Outbreak of COVID-19: Summary. Journal of the Chinese Medical Association. (2020). 83(3): 217-220.
25. Asadollahi, E., keshtidar, M., Heydari, R., Perić, M. Brand Identity Transfer and Consumers' Sport Commitment in the Iranian Football Premier League: Mediating Role of Promotional and Advertising Tools. *Journal of New Studies in Sport Management*. (2020); 1(1), 12-25. doi: 10.22103/jnssm.2020.16545.1008
26. Asadollahi, Ehsan; Gholami Bidkhani, Razieh; Jaghargh Mahian, Amir; Yazdanian, Mohtaram. Research Methods in Physical Education and Sports. Book Tak Publications. First Edition. Mashhad. (2020) P. 493. (in Persian)
27. Glaeser, E. L., La Porta, R., Lopez-de-Silanes, F., & Shleifer, A. "Do institutions cause growth?". Journal of economic Growth, 2004. 9(3): 271-303.
28. Rezae Soofi, M; Shabani, A. The effect of mass media on sports financing, Communication Management in Sports Media. (2014); 1(3): 46-49. (In Persian)
29. Deloitte. www.deloitte.com/FML2005-2012
30. Marca. Availanble at: https://www.marca.com/en/football/real madrid/2020/05/30/5ed22def22601dae698b4604.html , 30/05/2020.
31. - Ahmadzadeh, A., Moosavi, S. J., & Dousti, M. Identifying sports cultural opportunity–Case Study of Mazandaran Province. Annals of Applied Sport Science. (2013), 1(3), 9-16.
32. Sayadchi, F; Zeytounli, A; Zeytounli, S. The effect of a sporting event on the development of sports recreational spaces. Fourth Conference of State and

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]

Public Organizations and Centers, National Congress of Sports Management. (2013),Course 4. Pp: 31. (In Persian)

[DOR: 20.1001.1.22520716.1400.11.22.10.0]
[DOI: 10.52547/JRSM.11.22.201]